

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Külföldön: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Az uralkodó család viszálva rég ősmert dolog. Az öreg uralkodónak nincs egyenes utóda. A testvéröccsének két fia, Ferenc Ferdinánd és Ottó versengenek a trónért.

Sajnos, a magyar nemzet vajmi keveset tud e viszálról, e két hercegről még kevesebbet, pedig minden pillanatban bekövetkezhet, hogy más fejre kell tennünk a magyar koronát és előttünk nem érdektelen, hogy ki lesz az?

Ferenc Ferdinánd jelenleg 41 éves, Ottó 39 éves ember. Ferenc Ferdinánd klerikális érzelmű, önálló egyéniségű ember, aki szerelméért képes volt megküzdeni az egész udvarral és végül győzedelmeskedett. Feleségül vette a cseh származású Chotek Zsófia grófnőt, akivel példás családi életet él és tőle négy gyermeke származott, akik közül kettő fia. Miután rangon alól nősült, a herceg Hohenberg nevet fogják viselni és kizárattak a trónöröklésből.

Magyarországon azonban most az a párt van többségben, amely nem akarta kizárni a trónöröklésből Ferenc Ferdinánd utódait, mert házasságát törvényesnek tartja. Ez a függetlenségi és 48-as párt, amelynek azonban az udvarnál nincsenek összeköttetései.

Ottó főhercegről még kevesebbet tud a világ. Néhány botrányáról azonban sokat beszéltek annak idején. Mondják, hogy mulató, bohém ember, aki jószívű is, mint a könnyelműek általában. Az udvar hallani sem akar róla, hogy a trónra kerülhessen, hanem 17 éves fiát, Ferenc Károlyt szeretné a trónra emelni, akiről jóformán semmit sem tudunk, mert teljesen az anyja Mária Josefa főhercegnő befolyása alatt áll, akiről mondják, hogy uralomra vágyó, férfias lelkű asszony. Még azt is mondják, hogy sok a rokonnaság közt és Zsófia főhercegnő, az uralkodó édes anyja közt.

Ime tehát nemcsak a magyar nemzet régi törekvései elevenednek meg, hanem megújídnak a régi helyzetek is?

*

Köztársasági párt van alakulóban. A zászlóbontás állítólag már Sátoraljaújhelyen meg is történt. Az idők jele ez is, amin meg is lehet megütközni, mert minden jószívű hazafi kétségbeesetten látja, hogy az uralkodó és környezete nem akarja a magyar nemzet boldogulását, sőt minden erővel gátat vet eléje. Csak természetes tehát, hogy az akadályok elhárítására törekszenek a szenvedélyesebb és türelmetlenebb hazafiak.

Nem az uralkodó-család ellen alakul a köztársasági párt, hanem a nemzet igazainak védelmére — mert ha a nemzeti követeléseket teljesítő az uralkodó, ködpáraként

szertefoszlan minden köztársasági törekvés, mely törekvés ma még csak egyik-másik ember lelkében embrióként él.

*

Egyesülni kell most már az összes pártoknak a függetlenségi és 48-as párt zászlója alatt. Nincs semmi értelme annak, hogy a 67-es alapon a nemzet boldogulását keressék. A 67-es alapon nemzeti tartalmat nem lehet adni, mert az uralkodó nem engedi. Neki a 67-es alap csak nemzeti tartalom nélkül kell. Új kiegyezésre van tehát szükség, azt pedig csakis a 48-as alapon lehet megcsinálni. A tiszta paronál-unio lehet csak az alapja Magyarországnak jövő boldogulásának.

Ne legyen semmi közös ügyünk az örökös tartományokkal, csak a kölcsönös védelem kötelezettsége. Még a tengerészetet is ketté kell osztani.

Vissza kell csatolni Dalmáciát és külön magyar hadi kikötőt építeni! Az örökös tartományok pedig fizessék vissza a kvóta árnyában azokat a milliókat, amelyeket a közös költségvetés terhére Póla, az isztriai partok, a délirovi és galíciai részek katonai megerősítésére költöttek.

Hogy ez megtörténhessen, minden pártnak meg kell szünnie és egyesülni a 48-as Kossuth-zászló alatt.

Nemzeti erő.

(D. J.) Népek sorsa, nemzetek alakulása népfajok erősödése, vagy pusztulása, hatalmas, megrázó tragédiái a történelemnek, a dicsőséges győzelmek, vagy a nagyszerű elbukások szemlélődésre készítetik az embert. A nyárs-polgári gondolkodás a népek nagy harcait elképedő bámulattal szemléli s nem veszi észre, hogy ő maga is társa osztályosa, megindítója vagy végrehajtója, győzedelmes hőse vagy elbukottja e nemes harcoknak. Mert a népek történeti fejlődése a harcok örökös láncolata, melyeknek kezdete a múlt ködébe vész, a véget pedig a jövő fátyola takarja el.

Béke nincs is a népek életében, hanem örök forrongás és küzdés a nagy eszme a népek jogának érvényesülése. Az ugynevezett békés idők voltaképpen nem más, mint a vihar előtti csönd fojtó nyugalma, de az idők méhe, mint ahogyan a tenger mélyében küzdnek a hatalmas erők, magában rejti a küzdelmek csiráját. Mert nem csak az a harc, melyet fénylő acélpengével s a csodás technika emberpusztító fegyvereivel küzdenek, hanem a szellemnek is vannak harcai és e szellemi harcok a legöklőbb fegyverekkel vivatnak: a jog és nemzeti erő mindent legyőző fegyvereivel.

Az értelem a maga kohójában kristályozza az igazságot, melynek kivívása, a fizikai küzdés már csak folyománya az ész forradalmának. Ha egy nép jogaiért küzd, az mindig szent és igaz küzdelem! E küzdelmek logikai folyamata: világos átértése és átérzése a jognak, az ebből folyó nemzeti erő, mely a jog érvényesítésének bilincseit mint gőz a tulfutott kazánfalát, szétrepíti. El kell pusztulnia minden akadálynak, mely a honszerző nép jogát csorbítani akarja. Nincs erőszak, mely el tudná fojtani a nemzeti őst erőt!

Nemzeti erő! Mi hát az a nemzeti erő, mellyel hajdan földet foglaltak, az elfoglalt földön hazát alapítottak, a megalapított hazában a maguk szabta törvények keretén belül erősödnek, fejlődnek. Az az erő, mellyel a szent hazát eddig is megtartották s ezután is megfogják tartani. Az az erő, mellyel a külső és belső ellenséggel szemben megvédte s megfogja védeni az őst örökét s nem engedi lerontani az alkotmány szent épületét, melynek fundamentumában az őst csontjai porladnak, a hatalmas oszlopokat s a falak köveit a hazának szeretete, e földért hullott könny és vér tartják össze. Az az erő, mely kioltja a velünk született életösztönt, ha véráldozatra van szükség a honmentésben. Az az erő, mely ihletett költőket teremt, kik a nemzet érzéseit lángoló ajakkal dalolják, vigasztalnak a fájdalom napjaiban, lelkesítenek a küzdés idején s örök bizalmat öntenek a jövőre nézve. Az az erő, mely megdönthetetlen igazságképpen vési lelkünkbe: „Itt élünk, halunk kell!“ „Az aranykalásztól rengő rónaság“, a zugó erdők, csevegő patakok, lomha nagy vizek s kised csermelyek, fű, fa, virág, minden, még a levegő sajátos illata is magukban rejtik azt a bizonyos, megfajthetetlen valamit, amit nemzeti érzés, nemzeti erőnek nevezünk. Ez az az erő, mely Széchenyit, Kossuthot és Deákot adta a nemzetnek, abban az időben, amikor nagy emberekre, kiváló szellemekre, a nemzeti önérték és erő kiváló képviselőire, mintegy Megváltóikra oly nagyon szükség volt.

Ez az az erő, mely Thököly zászlója alá sorakoztatta a hajdukot, mely a legnemesebb és legönzetlenebb magyar embernek, II. Rákóczi Ferencnek kezébe nyomta a szabadság zászlaját, mely 48-ban talpra állította az egész nemzetet, apát szakított el tüzhelyétől, mátkapárokat üzött el egymástól s iskolás fiuk kezébe is fegyvert nyomott.

Ez az az erő, mely férfivá teszi a gyereklit s oroszlánvá a férfit. Az az

erő mely a magyar faj vérének minden cseppjében külön-külön benne van; ékesen szólóvá teszi a dadogót, hössé avatja a nyárspolgárt is.

Az az erő, melyben a magyar faj megfogant, mellyel dicsőséges multját átküzdötte s amely utját egyengeti a jövő nagy, független Magyarországának.

Alkotmányválság.

Az egész ország még ma is a szombati bécsi események hatása alatt áll. Az az elkeseredés, amely az egész országon erőt vett, nemcsak a koalíció híveinél, de pártkülönb-ségre való tekintet nélkül minden igaz hazafinál tapasztalható, azoknál, akik eddigelő nem találták jogosultnak a koalíció által hirdett alkotmányjogi aggályokat. Még a koalícióellenes sajtó is kemény kritikát gyakorol a történetek felett és élesen elítéli azokat, akik a királyt arra bírták, hogy a nemzettel szembe helyezkedjék.

A vezérő bizottság tegnapi ülésében is foglalkozott ezzel az esettel és megbotránkozását fejezte ki azok irányában, akik a legkisebb mértékben is közreműködtek a szombati audencia lefolyásának előkészítésében. Hogy pedig a vezérő bizottság ezen véleménye nem egy pártcsoport gondolkozását és érzelmét, hanem az egész nemzetét tolmácsolja, igazolja a kormány félhivatalos lapjának, a Magyar Nemzetnek tegnapi esti számában bizonyára a kormány és a szabad- elvű párt sugalmazására készült vezércikk is. Ebben nemcsak erős tiltakozás foglaltatik a kormány és a Tisza-csoport ellen hangoztatott azon mód ellen, mintha az ő körükben kellene a királyi audencia értelmi szerzőjét keresni, hanem a legsúlyosabban elítéli azokat, akik a királynak az ismeretes merev állásfoglalását tanácsolták.

Rendkívüli fontosnak tartjuk a kormány félhivatalosának azon kijelentését is, amely-

lyel egyenesen az osztrák intéző körökre hárítja a történetekért a felelősséget. Még kell állapítanunk, hogy a lemondott kormány nyíltan hirdeti, miszerint a király ezen ténnyéért a felelősséget nem vállalja el, azzal minden közösséget megtagad. Ezen leplezés folytán konstataálni kívánjuk, hogy a király nem a törvény szerint egyedül illetékes magyar független és felelős miniszteri-umának tanácsa, hanem az ország ügyeinek vezetésére és irányítására teljesen illeték-ten és idegen közegek informálása alapján járt el, midőn az ország vezetésére hivatott parlamenti többséghez a kormány alakítására nézve felhívást intézett.

A háttér.

Ami most Bécsben történt, az nem a magyarok szerencsétlensége, hanem I. Ferenc József tragikumja. Az agg uralkodot sikertüli csapdába ejteni azoknak, kik trón- váltásra törekcszenek, s azt a helyzetet akarják előidézni, hogy ő felsége számára a dilemmából ne legyen más menekvés, mint a lemondás.

A külföldi udvarok már két év óta tudják, hogy az osztrák legfelsőbb körökben tervszerűen intriga folyik a császár-király ellen, azzal az eltökélt szándékkal, hogy lemondásra bírassék. A Habsburg család két pártra oszlik: a főhercegek túlnyomó része és a főhercegek kivétel nélkül megváltoztatni szeretnék a trónöröklés sorrendjét és pedig olykép, hogy Ferenc Józsefnek ne Ferenc Ferdinánd, hanem Károly főherceg, Ottó főherceg fia legyen a közvetlen utódja. Ez a törekvés attól az időtől kezdődik, amióta Ferenc Ferdinánd házasságra lépett Frigyes főherceg nejének egykori udvarhölgyé-vel, Chotek Zsófia grófnővel. A másik párt, amelyhez a család mellőzött és elégedetlen tagjai tartoznak, kiknek nyűg a jelenlegi családfe által gyakorolt rideg szigor, s akik a monarchia külpolitikával sincsennek meg- elégedve, minden reményét Ferenc Ferdi- nándba veti, aki — hitük szerint — éppen házassága következményekép új szellemet fog inaugurrálni a Burgban s más alapokra fekteti a monarchia külpolitikáját.

A két ellentétes törekvés más uton és más eszközökkel, de ugyanazgy célra törrkedt: még Ferenc József életében fiait ac-

complé elé állítani a világot. Azonban mind a két pártnak meg kellett gőzödnie, hogy a császár király el van tőkelve: semmit se változtatni a családi törvényen és éite fogy- táig uralkodni. A ki ősméri azt a alárendelt viszonyt, melyben a Habsburg-ház tagjai az uralkodóhoz állanak, természetesnek fogja találni, hogy az érdekelt felek nyílt föllépés helyett rejtett akcióhoz fogtak.

A legszebb a dologban az, hogy Fe- renc Ferdinánd, ha trónra kerül nem fog elzárkózni a katonai kérdésekben hangoz- tatott nemzeti kívánalmak elől. Accep- tálni és teljesíteni fog azokból annyit, a mennyi nem bőszi fel Ausztriát és a kato- nai köröket, ellenben megnyugvást kelt Ma- gyarországon.

Fejérváry Géza báró utja.

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelentette, hogy Fejérváry Géza báró minisz- terelnök Bécsbe utazott a tegnapi napon.

A félhivatalos forrás tévedett a dátum- ban, mert Fejérváry Géza báró csak ma in- dul majd el tervezett bécsi utjára. Értesü- lésünk szerint Fejérváry Géza báró azért nem utazott el tegnap, mert nem akarta ke- resztezni Cziráky Béla grófnak budapesti utját. A miniszterelnök értesülése ugyancs az volt, hogy Cziráky Béla gróf Budapestre jön, mert a koalíciónak való mondanivalóját nem fejezte még be. Még tegnap nyilván- valóvá vált azonban, hogy Cziráky Béla grófnak küldetése teljesen befejeződött.

Egynémely lap azt írja ma, hogy Fe- jérváry Géza báró egészségi okokból nem utazhat Bécsbe. Erre a hírre legjobban rá- ófól a félhivatalos Bud. Tud. követező je- lentése:

Fejérváry Géza báró miniszterelnök legfelsőbb meghívására ma Bécsbe utazik. Disszidens körökben beszélük, hogy Fejérváry Géza báró minden befolyását az udvarnál latba veti, hogy a békét meg- teremtsé.

A koalíció szaporodik.

Mint értesülünk, Nagy Ferenc volt ál- latotitár, képviselő, az elnöklete alatt álló disszidens képviselő csoportja nevében arról értesítette tegnap Kossuth Ferencet, a szö- vetkezett ellenzék vezérét, hogy a csoport a baloldali pártok koalíciójába be óhajt lépni.

Kossuth Ferenc ugy a vezérő-bizott- ság, mint a függetlenségi párt tegnap esti

Intelem.

A változó sors kéjes, bősos
Ábrándvilágba elröpít,
Nem nézzük akkor, ami káros,
Nem látjuk, ha megsemmisit.

Futunk: — úzve a bolygó tüzet,
Mely csalán egyre messzebb int,
A „Loreleyt“ e tünde szűzet,
Amint esábosan csókot hint.

Ifju Grosz László.

Tiszavirág.

Ita: Farkas Imre.

Az „Indiai leány“ előadásán kis szere- pben fölúnt egy karcu kis szőke lány. A szialapon Bojthi Jankának volt megnevezve és senki sem emlékezett rá, hogy valaha látta volna, avagy hallott volna róla. Töré- keny, finom alakja volt és ragyogó szemei. Amikor mosolygott, nagyon kedves volt. Egy pajkos síhedert játszott, aki rongyos, rövid selyem nadrágjában és egy könnyű ingecs- kében tör borsot az indiai méltóságok orra alá. A kacagása maga volt az élet és amikor megtudja, hogy titkos szerelmét, az indiai hercegnőt az angol trónörökös eljegyezte, olyan keserves zokogással tör ki, hogy az emberek egy pillanatra kizökkentek a vidám operett-hangulatból. Szokatlan az ilyen zoko- gás ezen a színpadon.

A második fölvonásban énekelt is. Egyet- len rövidke dalt, mely nem lehet több tizen- hat tizennyole taktusnál. A refrainje így szólt:

... És jött a lány.

Édes mosolylyal ajakán —

Ujjé! Ujjé!

Hangja — bizony — nagyon kevés volt Bojthi Jankának. De ezt a keveset jól tudta használni. És — valahogyan — ehhez a dalhoz különösen illott a kevéske hangja. Mintha neki komponálta volna a hírneves angol zeneszerző ...

Az operettnek fényes volt a kiállításá. Sokat költöttek rá, kasszadarabnak szánták. Volt benne minden, ami csak szemek és füllnek kellemes. A primadonna négyszer öltözött, kápráztatón szép ruhákat mutatott be. Dalai is szépek voltak. Három pompás keringő, mely már érkezett ide jóval az operette előadásá előtt, egy pompás induló, az indiai katonák dala, a népszerű komikus kitűnő kupléja, melynek refrainja ez volt: „Csak lassan ...“ mind zajos tetszést arattak. Isten tudja, mégis, amikor a közön- ség kitódult a színházból, csak egy melódiát dudoltak az emberek:

És jött a leány.

Édes mosolylyal ajakán. —

Ujjé! Ujjé!

Az a bizonyos obligát suszterinas pedig a karzatrol kitóduló közönség között ma- gasra dobta a papucsát és harsányan éne- kelte:

— Ujjé! Ujjé!

Másnap már meg kellett ismételnie

Bojthi Jankának a dalát. És nem telt bele két hét, harsogó tapsvihar fogadta és a pub- likum vele dudolgatta:

— Ujjé! ... Ujjé! ...

A huszonötödik előadás előtt a pri- madonna hirtelen beteg lett. Félig besöté- titett szobában, pamlagon fogadta a szin- házi orvost és a rendezőt:

— Nagyon oda vagyok ... talán meg is fogok halni, nyögte.

A rendező erre sielve megjegyezte:

— Pedig a holnapi estén maga éne- kelte volna az „Ujjé“ dalt, a kis Bojthi más nőiát kapott.

A primadonna szemei fölragyogtak. Aztán sóhajtva rogyott vissza párnáira:

— Ezt az édes kis dalt, oh ha az ég erőt adna hozzá.

Félórával a rendező látogatása után a primadonna erősen próbálgatta a dalt. A zongorán egy éltés és kövér asszonyosság ki- sérte, aki időnként beleszólt az énekbe:

— Itt élénkebben, itt mosolyogni, itt dobbants a lábaddal.

Azután hozzátette:

— Ideje már letörni ennek a kis fity- firtynek a szarvait, hogy tapsolják minden este. Oh az a kis béka.

A lapokat bejárta a hír: A híressé vált „Ujjé“ dalt a huszonötödik estén a nagy, az utólréhetetlen, az isteni művész fogja éne- kelni.

Ünnepi képet öltött a színház. Az első sorokban frakkosan jelentek meg az urak. És amikor a kis Bojthi Janka kitoppant a

értekezletén bejelentette a csoport ezen kivánságát és mindkét helyen örömmel fogadták ezen csatlakozást, a minek folytán az alkotmányért küzdők tábora nemcsak számbeli, de erkölcsileg is növekedik.

Értesülésünk szerint a Nagy Ferenc elnöksége alatt álló képviselők csoportja azonban csak első lépésének tekinti ezen hazafias elhatározását és már a közeli napokban eredményes befejezést nyer az Andrássy Gyula gróf vezetése alatt álló disszidens csoporttal folytatott azon tárgyalásuk, hogy a két csoport egyesüljön.

Czirák Béla gróf missziója.

Czirák Béla gróf neve még mindig kísért a válságban. Czirák Béla gróf tegnap Győrött járt a Rába-szabályozó társulat ügyében és ott ismerősei előtt a leghatározottabban kijelentette, hogy missziója teljesen befejeződött és a koalíció vezéreivel való politikai érintkezésre ennél fogva teljesen megszakadt.

Komoly szó a debreceni munkásokhoz.

Bármerre tekintünk is országsszerte súlyos, ádáz küzdelemben merül ki munkás osztályunk.

A népek szabadságának ellenzői tömörülnek, hogy minden lehető és lehetetlen eszközzel fenntartsák uralmukat.

A munkaadók és vállalkozók gazdasági szervezetéhez járul a politikai érdek szövevényeinek hatalma — az állambatalom súlyja — hogy a munkás osztály szabadság iránti törekvését béklyóba verhesse.

Nagyipar, kisipar, tőkés és agrárius, templom és iskola, hadsereg és államrendőrség; bármily ellentétesek különben törekvéseik ez egyben — a munkás osztály hatalmával szemben jogokért való küzdelemben: megbonthatatlan csatasorban állanak.

Hatalmas ellenség, mely kiméltetlen eszközeiben.

Galád, csalfa hidegvér, bujdogatás, minden politikai eszközül kívánatos tromful kimálikozik a munkások szervezete, hogy elte-

reljük a haza, a nemzet igaz eszményeitől, hogy legyőzvé a magyar nemzeti aspirációkat, annál szabadabban foglalkoznak igazi be nem vallotta erejükhez a nemzet és annak minden rétegének egyaránt való lenyűgözéséhez.

E küzdelemben a munkás osztálynak nem csupán, de szellemi erőnek végső megérősítésére van szüksége, még pedig azoknak megfontoló és erélyes alkalmazására.

A munkás osztálynak valamennyi gazdasági és fizikai, szellemi és erkölcsi erőt harcra kell vinni. Erős kéz és biztos tekintet nélkülözhetetlenek!

Mert nem pillanatnyi látszólagos előnyök utáni mohó kapkodás, hanem hogy komoly és megfontolt építés lehet csak az igazi méltó cél, mely követ a kőbe illesztett biztos alapját veti meg a társadalom elmaradhatatlan újja alakulásának nagyszabású megdönthetetlen épületének. E nagy és érdemes munkához újabb és újabb eszközök kinalkoznak.

Aki mint mi, a munkások között él, velük küzd és dolgozik, az tudja csak igazán, hol miben rejlik a rendszeres higgadt és erélyes haladásnak leküzdhető akadályai.

Az ellenség, melyet legmélyebb gyűlöletünk illet, mely sűrű fekete ködként takar mindeneket.

A nagy tömeg együgyű tudatlansága és hiszékenysége. E hatalmas ellenség hüszövétséget talál a népek legezésebb rétegeiben mélyen meggyökeredzett szokás és szenvedelemben — melyen minden felvilágosítás hajótörést szenved — az alkoholizmusban, az ivási kényszer és ivási szokásokban.

Hamis álarc alatt mint jó barát, bufelejtő és életvidító ejti meg áldozatát, hogy butaság és tompultság betegség és satnyulás, durvaság és büntényen fizessen.

Milyen is az alkohol és miképpen hat?

A bor, sör és pálinkában rejtő alkohol természetes a mesterséges elterjedés által

nyeretik gyümölcs nedvek és minden más cukor vagy liszt tartalmu anyagokból.

Ez erjedéssel a kellemes és könnyen táplált gyümölcs cukor, v-lisztnemű bódító lendítő méreggá alakul át, mely már legparányibb adagokban is károsítja egészségünket, bénítja munkakedvünket és munkabírásunkat.

Rémítőlag hat az idegrendszerre kivált az agyra, korai kimerülést okozván és állandóan rendszeresen fogyasztva a testi és szellemi erőket apasztja. A szeszes ital, nem táplál! Nem erősít! Nem melegít!

Mindezek előítéletek, melyekkel az alkohol tökéletesen fizkoncai az alkohol hatásának bárgyu rabszolgái ismételtelen telekürtölik a világot, noha a legkiválóbb és leghivatottabb szak tudósok elme és élettanszak tekintélyek által számtalanszor lecáfoltattak.

E tudósok ellenkezőleg alapos beható kísérletek nyomán bebizonyították, hogy az alkohol tápértéke sem, hogy a test hőmérsékét végeredményen csökkenti, hogy az ivók fokozott munkabírása önámításon alapul melyet annál rohamosabb kimerülés követ.

Amily mérvben tompítja a szeszes ital a nemesebb emberi érzelmeket és képességeket; ép olyan sőt fokozott mérvben serkenti, növeli az aljas ösztönöket: durvaság és erőszakosság, nyert érzékiség és a nemesebb eszmék iránti közömbösség a megvetés rendes következményei az iszákosságnak.

Nem éppen véletlen, hogy a nyugalomnak szentelt vasárnapra több baleset és erőszakos testi sértés esik mint a hét többi napjára együttesen, sőt bizonyos, hogy ugy ezeknek a közérkölciség ellenes megelőző estén és éjjelen fogyasztott szeszes italoknak tulajdonítható ez.

Ezek hatásaival szemben nem csak a részesekre háramlik — szenved általa a társadalom is — de első sorban a család mérhetetlen anyagi és erkölcsi károkat. Számtalanok az áldozatok, súlyosak a szenvedések melyeket a szeszes italok a téltelenséggel társulva, kivált az anyák és gyermekekre zudítanak.

Nélkülvölések és állatias durva bánalmazások még a legenyhébb kihatása e méregnek a családi életbe.

Senki e szerencsétlenek közül nem kezdte ez életmódot mint részeges. Mindenki előbb mértékletes ivó volt és nem is selytette hová súlyosítja őt a rut ivási szokás.

Sőt határozottan bebizonyított tény, hogy a férfi büntények tulnyomó % a sem a részesekre esik, hanem a mértékletesekre az alkalmi ivókra, mert hiszen amazok többnyire annyira elernyedtek eltozpultak már hogy erre is képtelenek.

Nem egy különben józan becsületes munkás esett már így egy-egy görbe napon bünbe, szegény ártalan családját is örök időkre szerencsétlené téve.

A még meg nem született utódokra is kihat a szeszes italok ádáz hatása, meg mélyezvén azokat már csirájukban, most bebizonyított tény, hogy részeges apák 100 gyermeke közül csak 17 teljesen ép, ellenben 83 hülye, kicsapongó, rossz indulatu stb. avagy nyavalyatorós.

Mindeme káros hatásai ellen a szeszes italoknak csupán egy igazán hatásos gyógyszer tudunk, a nem ivást — a teljes tartózkodást.

Még a legmérsékletesebb ivás is, ha szokványos, gyengíti az egyén szellemi és testi képességeit, csökkenti ellenálló képes-

szinpadra, hogy egy fricskát adjon az alkirálynak, hát azt a fricskát csak tíz perc múlán tudta megadni. Azalatt folyton hajlongani és mosolyogni kellett. Egész virágerdővel árasztották el. Magánosok és egyesületek, civilek és katonák, öregek és fiatalok versengve rakták lábaihoz virágaikat. És amikor új dalában bele akart fogni, amely egy kezdődött hogy: „Bolyongva járok uton méfelen.“ tomboló taps, óriási zaj, lármá szalította félbe. A közönség követelte az „Ujjé.“ t és nem nyugodott meg addig, míg a zenekarban föl nem zendült a népszerű dalocska csilingelő bevezetése.

Nóta még olyan népszerű sohasem volt, mint a Bojthi Janka dala. Ha egy zenés kávéház avagy egy vendéglő előtt elhaladtak, ennek a dalnak hangjai hangzottak ki onnét. Ha egy verki fölriasztott délutáni álmodból, föltétlenül e kis dallal kezdte reperoir-ját. Ha valahol füttyülték, ezt füttyülték, ha valahol énekeltek, ezt énekeltek. Jókendű társaságok, amikor éjjel haza igyekeztek, elszakították egy „Ujjé“-t. A kaláberben egy új figurát neveztek el a felkiáltó szócskával. Egy mágnásné magántársaságban meglepő sikerrel utánozta Bojthi Jankát. Az ünnepelet primadonnát per: „őreg nő“ kezdtek emlegetni és kisütötték róla, hogy festi a haját. Azt a gyönyörű szőke haját, mely egy évtizeden át inspirálta a tanulóifjúságot.

Bojthi Janka a rákövetkező premieren már címszerepét játszotta, a „Kolibri-kisasszony“ t. Ezt az operettet három kedvező anyagi viszonyok között élő fiatal ur írta, egy rövidáru nagykereskedő cég birtagja, egy kereskedelmi levelező és egy fiatal magántitkár. Az előadás igen lelkes és zajos

volt, azonban a darab megbukott. Az emberek azt mondogatták:

— Hej! az volt csak a szerep... sohasem lesz olyan többet a kis Bojthi Janka.

Próbáltak neki fúszerepét írni. Az se sikerült. Apró hangocekkja kifáradt, kimerült. Egészségét tönkretette a sok izgalom, a nedves, szellős folyosók; a kivágott ruhák. Még kísérleteztek vele egynehányszor. És a másik esztendőben már nem kapott szerződést...

Nem is volt szüksége rá szegénykének. Ősz utólján lefeküdt s nem is kelt fel többé soha... meghalt, talán éppen évfordulóján az „Indiai lány“ első előadásának. A lapok igen szépen írták róla, az ünnepelet primadonna pedig hatalmas babérkoszorút küldött a ravatalára...

A temetése után pár nappal két fiatal ur mulatott egyik előkelő vendéglőben.

A cigány belekezdett a kis Bojthi Janka dalába:

Es jött a lány...

Tovább nem játszhatta. Az egyik fiatal ur id egesen rászólt...

— Ugyan... ezt az özönvizelőtti kuplét...

Együtt haltak meg: a kis szőke leány meg a dala. Tiszavirágéletű volt mind a kettő. Muló divat, apró élvezeti cikk, amely elpusztul magától, ha fölöslegessé, unalmasná válik...

ségét a szervezetnek és kiváltképpen magában hordja a részegeskedés csiráit.

Csak teljes tartózkodással a szesz italoktól vagyunk képesek a jó példával hatván másokat is az iszákosság gyászos szenvedélyétől megszabadítani.

Első sorban gyermekeinket, az ifjúságot kell óvnunk, azoknak italokat adni bűn; mert még fejlődésben levő szervezetükre többszörösen ártalmasak és kihatóak azok.

A munkás osztályhoz fordulok első sorban, jól tudván azt, hogy rosszul táplálva, munkában elesigázva, balesetek ezernyi veszedelmének kitéve legnagyobb mérvben őt környezi a veszedelem.

Ami a módosnak, az uracsnak talán csak könnyelmű durva tréfa mámorában az a munkásra nézve már súlyos következményekkel jár, veszedelemmé válhatik. Minden szervezett munkásosztály jól tudja, mondanom fölösleges, a szervezésnek legfőbb akadály a iszákosság és minden sztrájk törés erre vezethető vissza.

Azért munkások saját eszményeitek nevében kérünk benneteket, vegyetek részt az alkohol elleni harcunkban.

Nem kívánunk benneteket a rosszal, a méltatlannal kibékíteni, hanem ellenkezőleg önértéket emelve vágyaitokat és kívánalmaitokat fokozni óhajtjuk, hogy polgárosodás és haladás mentől magasabb fokára törekedvén száműzzétek körötökből a butítás és elnyomatás leggaládabb eszközeit, a szesz italokat.

Követeljétek velünk együtt teljes tiszta tudatában emberi méltóságotok és emberi jogaitoknak — államtól és társadalomtól mindama rendszabályokat, melyek az iszákosságot korlátozni, vagy ha lehet megszüntetni hivatva vannak, mint súlyos büntetését a részegesnek, korlátozását az italmérésnek és legfőképpen a vasárnapi munkaszünetnek az italmérőkre kiterjesztését.

Magatok pedig erőt és kitartást merítve a jövő nagy társadalmi átalakulásokhoz, tömörüljétek a szesz italoktól teljesen tartózkodó rendekbe.

Alakítsátok meg a nem ivók egyesületét.

Hajdúvármegye.

Választások Hajdusámsonban. A község képviselőtestület orvosá az egyedül pályázó Dr. Komáromi Adolfot választotta meg, míg a gazdai állásra M. Fekete Ferencet alkalmazta.

Kivándorló község. A hajdumegyeyei Téglás községből százával készül kivándorolni a nép Amerikába. A község lakosait valóságos láz tartja izgalomban. Mindenki Amerikáról beszél, oda készül és az a boldog, akinek az utiköltsége már együtt van. A távozóktól úgy vesznek búcsút az itthon maradtak:

— Vizontlátásra Amerikában!

Nemcsak a rossz gazdasági esztendő, hanem a munkabérek silánysága is oka a kivándorlásnak. A nép nem tud megélni, a közterhek pedig elviselhetetlenek, a közhatóságok pedig nem törődnek a nép bajaival. Bizony szomorú, hogy a nemzet nagy küzdelme előtt így pusztulunk, veszünk . . .

Jegyzőválasztás Balmazújvároson. A balmazújvárosi másod jegyzői állásra ma járt le a pályázat: összesen tíz pályázó akadt a választás csütörtökön lesz. Heves küzdelemre van kilátás.

Pusztuló szőlők Tiszacsegén már évek óta nagyon pusztit a filoxera. Az idén is óriási károkat okozott a szőlők réme. A földmivvelésügyi miniszter most rendeletet intézett a vármegyéhez, melyben zárlatot rendel és eltiltja, hogy a szőlővesszőket más szőlő területre szállítsák.

Ausztria.

Irfa: **Petőfi Sándor.**

Miként elpusztult Jeruzsálem,
El fog pusztulni Ausztria,
S mint Jeruzsálemnek lakói,
Földönfutók és földözöttek!
Készüljétek,
Ti fölfuvalkodott félistenek,
Az óra kondul s futnotok kell,
Hogy el ne zuzzanak
Az onló trónus romjai . . .
Ott veszni nem szabad ti nektek,
Ti nektek élni, hosszan élni kell a
Bukás után
Nyomorban, végtelen nyomorban!

Hiába mossátok kezeiteket,
Ti Pontius Pilatusok,
Ámíthatjátok a világot,
De lát az Isten s ismer benneteket,
S nines számotokra többé kegyelem:
Vagy érdemelték-e
Csak anoyit is az ég kogyából,
A menyitől egy hajszál meghajol?
Nem! — Birodalmatok
A szabadság kálváriája,
Uralkodás volt minden vágyatok,
Ezért emelte'ek Munkácsokat,
Hogy a szellem világát, melegét,
A rabbi'ncsek e fölolvasztóját
Elrejtétek mélységes föld alá,
S fölötte a sötétségben buján
Tenyéshessék a zsarnokok virága,
A test- s lélekzsibbasztó butaság. . . .
Elrablottátok a népek jogát,
És elloptátok kincseit,
Ti bihoros haramják,
Ti koronázott tolvajok!

De a lopott vagyont
El nem vizíték magatokkal:
Félmeztelen
Fognak hiverni titeket
A főlemelkedett alatvalók,
Mint a tüzdardos angyal
Ádámot Évát a paradicsombul.
Kolduljatok, miként
Koldultak milliók miattatok!
Koldulni fogtok és
Nem nyertek alamizsnát,
Mert akihez fordultok, az mind
Gázsitoknak áldozatja volt,
Rátok köp. elrug benneteket,
És undorodva fordul el!
S ha ekkép éhen vesztetek,
Dögtestetekre hollók szállanak,
Mert nem lesz és ne légyen ember az
Utálat miatt, a ki eltemessen:
A hollók gyomra lesz majd sirotok
És szemfedőtök a népeknek átka!

SZINHAZ.

Színházi műsor:

Szept. 27. Szerda: János vitéz. Daljáték. C) bérlet.

Szept. 28. Csütörtök: Az erény utjai. Vigjáték. A) bérlet.

Szept. 29. Péntek: Kornevillei harangok. Daljáték. B) bérlet.

Szept. 30. Szombat: Hoffmann meséi. Daljáték. C) bérlet.

Okt. 1. Vasárnap este: Szevillai borbély. Vigjáték.

Színházi hírek. Jelzük volt a szombatra kitűzött „Faust“ opera elmarad e hétről, de miután a biztosító társulatok engedélye már megérkezett, mégis szombaton színpadra kerül. A darabban különben Zilahy-nának van kitűnő szerepe melyet a budapesti operánál is játszott s melyről igen hízelgő kritikát hoztak akkor a fővárosi lapok. Kitűnő erők lesznek még e darabban Békefi, Arkosi, Polgár, Pozsonyi.

A pénteki előadás sem kevesebb művészetet ígér, ekkor kerül ugyanis színpadra Békefi Lajos tenorista és Arkosi Vilmos baritonista bemutatójául a „Kornevillei harangok“. Felesendülnek tehát hosszú haligatás után újra az örökszép melódiák melyek szépségén az idők rozsdája nem ejthetett csorbát.

HIREK.

Hátralékos vidéki előfizetőinket kérjük, szíveskedjenek tartozásaikat haladéktalanul beküldeni.

— **Végh Gyula előjelei.** A főkapitány elkészítette elődjeinek mellképeit és azok képeit ma hivatalos helyiségében felaggattatta. A képek Körner, Simoaffy és Bockó főkapitányokat ábrázolják és igen sikerült alkotások.

— **Békéltető bizottsági ülés.** Vattéssy Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt e hó 29. péntek délután 3 órakor az ipar-testület békéltető bizottsága rendes ülést tart. Az ülésen magánfelek peres ügyei nyernek elintézését.

— **Kéményseprők pályázatainak elintézése.** A kereskedelemügyi miniszter ma leiratot intézett valamennyi magyarországi másodfoku iparhatósághoz s ebben tudatja, miszerint tapasztalta, hogy az elsőfoku iparhatóságok a megüresedett vagy ujonnan alakított kéményseprési munkakerületeknek pályázat útján való betöltése alkalmával a pályázati kérvényeket külön-külön végzősekkel intézik el oly módon, hogy azokat, a kiknek folyamodását elutasítják, csupán arról értesítik, hogy kérelmük nem teljesíthető, mivel a kérdéses munkakerület másnak adományoztatott. Ez az eljárás a miniszter szerint alkalmas kétségek, illetve félreértések támasztására, mert az elutasítottak tévedésbe ejtetnek a felől, hogy a munkakerület betöltésére vonatkozó hatósági intézkedés ellen jogorvoslattal élhetnek. Ezért a miniszter elrendeli, hogy ily esetben az összes beérkezett pályázati kérvények együttesen tárgyalandók, egy határozattal bírálendók is, el, s a határozatban kifejezés adandó annak, hogy a munkakerület melyik pályázónak adományoztatik, valamint annak, hogy a többi pályázó kérelmével elutasítottatik. Végül a valamennyi pályázóval közlendő határozatban mindenkor fel kell említeni, hogy a határozattal meg nem elégedő folyamodók a határozat ellen a kézbesítés vagy kihirdetéstől számított 15 napon belül az elsőfoku iparhatóságnál benyújtandó felebbezéssel élhetnek. A kéményseprési ipar-engedély a munkakerületet elnyert folyamodó részére viszont csak a határozat jogerőre emelkedése után adható ki.

— **Nagy betörés.** A debreceni rendőrség ma délelőtt távirati értesítést kapott Temesvárról, hogy ott ma reggel virradóra Mennere Bernát kárára nagy betörést követtek el. Az ellopott értékek a 3000 koronát meghaladják. A lopott tárgyakat fekete ékszerdobozban vitték el. Az ellopott ékszerek a következők: hosszú, fonott női aranylánc, női arany vékony arany nyaklánc, — tula-ezüst női óra, a anylánc, gyűrű.

tula ezüstlánc lóherével, két ezüst nő karperec „Isten veled“ bevéséssel, arany nő karperec, arany gyűrű vörös opálkövel arany lóherével, angyallal és amulettel „Jenni és Józsi verlsbt 1991. junius 21“ bevéséssel. Elloptak még sok fehérneműt és egyéb tárgyakat is. A sürgöny vétele után a rendőrség azonnal intézkedett, hogy a zálogintézetek értesíttessenek a lopásról.

— **Házasság.** Bottka Géza cs. és kir. főhadnagy e hó 30 án tartja esküvőjét Ersemjében dr Szirmay Vilmos és neje ippi és érkeserű Fráter Ida leányával Iduskával.

— **Puskaporos közhangulat.** Csaknem száz hírlap fekszik előttük. Száz vezérek, mind a bécsi kihallgatással foglalkozik. A címük legott elárulja tartalmukat:

Legyen hát forradalom.
Cézár sarlon fordul . . .
Az abszolutizmus felé.
A megalázott nemzet.
Vége minden szerénységnek.
„Nincsen többé szeretett király“.
A császár ultimátuma.
A forradalom küszöbén.
Legyünk loyálisak?
A nemzet arcul csapása.
És így tovább.

Idé jutottunk. A magyar király felséges személye nem népszerű többé saját országába. Szomorú dolog ez, nagyon, de nagyon szomorú. Mit érdemelnek azok, kik elhomályosították a korona fényét, akik a királyt népszerűtlenné tették országában? Valószínű, hogy a fekete-sárga vakság ezután sem szűnik meg s a királyi tanácsadók a Szent István, a Lipót s a Ferenc József-rendet kapják jutalmul a koronától, a nemzet vezéreinek — a király igazi barátainak — jutalma pedig — pulver und blei, vagy a kötél lesz. Így történt ez 1848 ban is. Miért ne történhetne ugyanígy 1905-ben? Egy bécsi lap azt írja, hogy Ferenc József golyóval es kötéllel kezdte Magyarországon az uralkodását, „azzal is fogja befejezni. Bécsben ugyancsak rajta vannak, hogy népszerűtlenné tegyék a királyt. Jöjjön, aminek jönni kell, de veszélyeztetett alkotmányunkat a király népszerűsége árán sem hagyjuk cserben. Magyarország alkotmánya már akkor létezett, amikor Habsburgok még nem léteztek. A mi alkotmányunk akkor is élni fog, amikor Habsburgok már nem léteznek.

— **Külterületi lopások.** A város külterületén, amely felett a csendőrség örökdió, napról-napra történnek lopások, betörések. A külterületi lakosok valószínűségeben élnek, mert hétszámra nem látnak csendőrt, a zsványok elbizakodottsága pedig határtalan. A lakosság jól tenné, ha felfegyverkezne és önmaga védelmezné meg tulajdonát, mert az óriási területen az ugys csekély számú csendőrség képtelen a vagyonbiztonság fenntartására.

— **Harmadosztály gyorsvonaton.** Az országos magyar kereskedelmi egyesülés felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, melyben az államvasutak gyorsvonatain a 3-ik osztályú kocsik forgalmának életbe léptetését kéri. A felterjesztés rámutat arra, hogy a mai rendszer mellett a gyorsvonati utazás lényegesen meg van drágítva és nehezítve, ami gazdasági szempontból hátrányos. Azonfelül a vasuti forgalom érdekeinek sem felel meg, mert a 3-ik osztályú kocsik hiánya folytán a gyorsvonatok nem csak általában, de a személyvonatokhoz viszonyítva is igen kevésbé vétetnek igénybe s ennél fogva a gyorsvonatok vontatásával járó költségekkel aránytalanul csekély jövedelműl szemben. A felterjesztés hivatkozik

a külföldi példákra, mint Ausztria, Poroszország, Baorország, Svájc példáira, a hol a gyorsvonatok III ad osztályú kocsikkal is közlekednek s a hol gyorsvonatok nagyobb jövedelmező-ége részben éppen ennek a körülménynek tulajdonítandó. A III-ik osztályú kocsik forgalma tehát nemcsak hogy általános gazdasági szempontból előnyös, hanem a vasut jövedelmezőségére is csak kedvező befolyással volna.

— **Szerencsétlenség.** A csapi állomáson dolgozott Fejes János debreceni ács vasárnap éjjel fél 12 órakor a fűtőház előtt dolgozott és nem vette észre a tolató mozdonyt, mely elütötte és a lábfejét levágta. A szerencsétlenségről táviratban értesítették Debrecenben élő családját.

— **Halálra marta a disznó.** Szülői gondatlanságnak esett áldozatul Montlika János debreceni lakos pár hónapos Eszter nevű leánykája a kit a szülők a szobában hazytak és míg ők dolgoikat végezték, az ajtó nem zárták be, úgy, hogy a disznó behatolt a szobába, fellökte a bőcsöt és halálra marta az ártatlan csecsemőt. — A halálosan sérült gyermeket még az este behozták a kórházba, ahol ma reggelre kiszervezett. A vizsgálóbíró a kis holttestet felboncoltatta és a gondatlan szülők ellen a vizsgálatot megindította.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. nő egyesület „Erzsébet“ alapja kamataiból dr. Popper Alajosné uránölgy a siketnémák javára 10 koronát juttatott kezéhez, mely kegyes adományért a siketnémák nevében hálás köszönetet nyilvánított. Oláh Károly tanácsnok.

— **Rövid jelenet az utcán.** Kettő beszélnek. Az egyik: Annyit hallok most szocializmusról . . . általános titkos választói jogról . . . tőkeről, munkáról . . . szinte szégyelem magam, hogy oly keveset tudok ezekről a dolgokról.

A másik: Például mit nem tudsz?

Az egyik: Hát például . . . a tőke és munka viszonyát . . .

A másik: Pedig nincs ennél egyszerűbb, Figyelj ide. Mondjuk, én kölcsön adok neked száz forintot. Ez tőke. És mondjuk: én azt a száz forintot vissza akarom kapni téled. Ez munka.

— **Az eltűnt udvarló.** Szerelmes természetű asszony öz. Mihály Bálintné, szerelmes és hiszékeny. Akadt furfangos legény, a ki rutul visszaélt Mihály Bálintnének a szerelmes szívé özvegynek szerelmével és bizalmával. A furfangos legényt Takács Józsefnek hívják és munkás volt az aradi vaggongyárban. — Aradon ismerkedtek meg és az ismeretségből hamarosan szerelmes kis viszony keletkezett. — Takács rávette az asszonyt, hogy hagyják ott Aradot és jöjjenek Szabadkára munkát keresni. Az asszony felpakolt és Takácsal akinek nem volt mit felpakolnia eljött Szabadkára. Szabadkán kiessalta az asszonynak 400 kor. értékű ruhaneműjét és pénzét azzal a kifogással, hogy Pestre menjenek. Az asszony tényleg fel is utazott Takácsal Pestre, itt a kitűnő fiatal ember azzal ált elő, hogy a ruhákat Kolozsvárra adta fel — tévedésből. Az asszonyt a szerelem meg a hiszékenység elhallgattatta. Budapesten étkezni betértek a vendéglőbe. Takácsnak étkezés közben valami dolga akadt és kiment, magára hagyva a szerelmes szívé hiszékeny özvegyt. Ő ki ment, de többé nem jött vissza. Eddig tartott az asszony hiszékenysége, aki most sirva keresi nem annyira Takácsot, mint inkább az ellopott 400 koronáját. A rendőrség azonban előbb Takácsot keresi, akivel együtt aligha kerül meg az özvegy 400 koronája is. Az a gyanu, hogy a család Debrecen felé vette útját.

— **Állásnéküliek, vagy olyanok, akik jó mellékjövdelemre akarnak szertenni jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában délelőtt 11—12 óra között.**

x **Antidol** a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert

nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belegezve, azonnal megszünteti a bajt. Szó szer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezzé ismerőseit, hogy használta-e már az Antidol-t? a mely nagyszerű hatásáért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegeske ára 1 kor 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható: Mihálovics, Grósz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla, Balázs Odön és Radákovich Géza gyógyszerész uraknál.

TÁVIRATOK

Maradnak a darabontok.

Budapest, szeptember 27. A fődarabont Fejérváry bécsi utja nem jelent egyebet, csak azt, hogy a darabont-kormány már most helyén marad és leteszi álarát. Fejérváry kész feloszlattani a képviselőházat, felfüggeszteni a törvényhatóságok önkormányzatát, nem irni ki új választásokat, az alkotmányos életet eltörölni, katonai erővel ujoncoztatni és adót szedni a sajtó és gyülekezési szabadságot felfüggeszteni.

Norvégia köztársaság lesz.

Kristiána, szeptember 27. Norvégiában egyre erőteljesebb a hangulat, hogy a köztársasági államformát vegyék fel. A legelőkelőbb írók, tudósok és politikusok a köztársasággá való átalakulás mellett vannak.

Higgadtság és türelem.

Budapest, szeptember 27. A szövetség ellenzék követelésére vonatkozólag a pártvezérek higgadtságra és türelemre intenek.

Ne szabad a szélsőségbe esni, mondta a vezérő bizottság egyik tekintélyesebb tagja. Az egyetértésre soha oly nagy szükség nem volt, mint most. Nekünk a törvények keretén belül kell maradnunk, még ha a koronát az alkotmány felfüggesztésére csábítanak is gonosz tanácsosai.

Törvényszék.

Gondnokság alatt. — Fekete Bálint 68 éves hajduböszörményi esendőrőrmestert a törvényszék emebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

REGÉNY-OSZARNOE

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 105

— Mindenesetre s meg vagyok győződve, hogy előbb utóbb szíttapossa azon kigyó fejét, mely most ellene sziszegni mer.

— Mit, ön meg van győződve?

— Anyira hogy ma banquet játszom a királyra, a paraszt ellen s ön tudja, hogy a szerenese velem van.

— És mégis fél ön vihartól, mely aligha fog átesni a határokon.

— A forradalm nem ismernek határt, járványok azok, melyektől soha semmi védvám meg nem ment, világító golyók, melyek nyugaton emelkednek fel, sugarakat az egész földön széthintik.

— Ön megijeszt engem, kedves barátom, — mondta a kis báró cinicus félelemmel.

— Ha a franciák elkezdik, a németek folytatni fogják, mi azonban reá fogunk taposni a tüzet okádó kigyó fejére.

— Azt hiszi ön?

— Tudakozódjék ön a börzén! Én már a forradalom kitérése előtt annak legyőzötésére speculálók.

— Azt mondják, ön francia járadék-papirokat vásárol.

— Allampapirokat, állampapirokat vásárolom. Én a királyokkal tartok, s ez tőkém 50 százalékkal emeli.

A bankár folyvást az üzletekről, a táviratokról beszélt, aztán azon szélesendről, amely néhány nap óta tikasztóan nehezedett Bécs fölé, aztán a titkos tanácskozásokról, s a rendőrség titkos ügyeinekéről, kiknek működése ma inkább igénybe vétetett, mint valaha.

Mindkét férfi rendkívül bizalommal viseltetett Metternich iránt, s annyira bíztak annak világboldogító rendszerében, hogy semmi komoly aggódásnak nem engedhettek helyet.

— Nehány száz szuronnyal meglehet szabotálni a csészeléket, ha mozogni találna, — végre Erlenstein gunyosan hunyorítva, s a kis báró is ugyanugy cselekedett.

Ekkor a szolga két raktárnokot jelentett be, kiket a teljhatalmazott épen felfogadott, s roppant hajlongások közt Muki a Bukfenc és Wencel a kőrmös léptek be.

Egészen tisztességesen voltak öltözve, de mégis látszott rajtuk, hogy az új bőrben sem a legjobban érzik magokat.

— Wencel és Nepomuk urak? — kérdésként Erlenstein, miután előbb mosolyogva szemügyre vette a két léhűtőt.

— Szolgálatjára Wencel, de nem a szent Nepomuk.

— No ha szentek nem vagytok is, de úgy vagytok nekem ajánlva, mint hűséges, becsületes, derék emberek.

— Igen, mi olyanok vagyunk. — mondá Wencel, s Muki is igent bólintott fejével.

— Jó, jó, derék barátaim, hanem én a mellett még vak engedelmeséget is követek.

— Ahoz is hozzá vagyunk szokva, magyáros ur!

— Ugy van! — mondá Muki.

— En pedig becsületesen fizetem szolgálmat, csaknem becsületesebben, mint sok magas hivatalnok fizetve van.

— Azt jól tudjuk.

— Talán ügynökömtől?

— Nem, hanem egy öreg urtól, ki az előtt nagyságodnál inspector volt.

— Ah, a szegény, szerencsétlen Bienenfeldtől? Ah, igaz, hiszen ti ugyanazon intézetben szolgáltatok, a hol ő volt!

— A szegény öreg mindig sirt, mint a gyermek, ha nagyságodra gondolt.

— S oly áhitattal beszélt ön felől, — mintha ön az isten választotta volna.

— A bankár mosolygott.

A kis báró pedig fogait viesorgatta, s önkénytelenül odakapott, a hol azelőtt orra volt.

— Igen, igen, az én öreg inspectorom igen háládatos.

— S oly szelid, mint a bárány, — jegyzé meg Wencel. — Mi úgy neveztük őt, mint igazi atyánkat és sirtunk, mint a gyermekek, ha elvesztett leányáról beszélt.

— Hát még leánya, az irgalmas nővér! Mi bevették volna a fejét bárkinek, ki csak egy tekintettel is megsértette volna.

E pereben az irodában hangos szavak hallatszottak, s a teljhatalmazott roppant felindulással rohant be.

— Forradalom van Párisban! — kiáltá. — A nép az utcákon harcol, s a királyi család menekülöben!

— A börtörel! — ordítá a bankár. — Ügynkeinket mind utasítani kell. Tudja rendelkezéseimet!

— De hiszen a király elmenekült.

— Ön téved, csupán egy kis kirándulás tesz, hogy a csészeléknek ideje legyen a maga számára nyaktillót építeni.

És úgy lón, mint azt Erlenstein megjósolá, a tüzkádó kigyó nyugodtan emelte fel fejét, s minden határt lángba borított.

Sakkot kiáltottak a királynak, de az volt megírva, hogy a futó, ló és torony kapják a mattot.

(Folyt. köv.)

HÖZGARDASÁG.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

Az érdekeltek figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja a jászberényi dohánybevéltő hivatal által közölt érlejtésre. Verseny tárgyát képezi: faneműek szállítása. Ajánlatok 1905 okt. 24 d. e. 11 óráig benyújtandók, Bánatpénz 5%. Elhelyezendő bármely adóhivatalnál. A budapesti 4 ik hadtest parancsnokság érlejtést hirdet a szolnoki csapatok kenyér szükségletének szállítására. Ajánlati határidő 1905. okt. 12. d. e. 10 óra. Bánatpénz 5%. Elhelyezendő az ajánlat kapcsán. A budapesti I. kerületi honvéd parancsnokság a Debrecenben és Jászberényben állomásozó honvéd csapatok kenyér és zab szükségletének szállítására érlejtést hirdet. Az ajánlatok október 16-ig nyújtandók be. — Bánatpénz 5 százaléka az ajánlathoz csatolandó. — A temesvári 7-ik hadtest parancsnokság nagyváradi, aradi, szegedi katonai élelmezési raktárai részére búzát, rozsot, zabot stb. kíván beszerezni. Ezzel nyilvános érlejtésen bízik meg egy címet. Pályázni okt. 9-ig lehet. — A csendőrség budapesti parancsnoksága a kerületek részére szállítandó egyenruhaneműeket okt. 9-én tartandó érlejtésen nyilvánosan biztosítja. Pályázni szándékozók a debreceni kamaránál bővebb felvilágosítást nyernek.

Nemzetközi tejjgazdasági kongresszus. A nemzetközi második tejjgazdasági kongresszus október hó 16-án kezdődik Párisban. A földművelésügyi miniszter erre a kongresszusra Slerbán János jószágigazgatót, Szily Tamás orsz. tejjgazdasági felügyelőt és dr. Koerfer István min. fogalmazót bízza meg a képviseltetéssel. Dr. Koerfer a kongresszuson előadást is tart hazánk tejjgazdasági szakoktatásáról.

Az erdészeti államvizsgák. A hivatalos lap közlése szerint az idei őszön megtartandó erdészeti államvizsgálatok október 24-én és az erre következő napokon fogják megtartani Budapesten és pedig: az írásbeli vizsgálatot az Országos Erdészeti Egyesület székházában (V. ker. Alkotmány-utca 6 szám), a szóbelit pedig a földművelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (V. ker. Zoltán utca 16. szám.)

Budapest-kőbányai sorséskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 27.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi eredetű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) ————— fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. — II. Magyarországi eredetű: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ————— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 300 kilogramm felüli súlyban 139—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 138—139 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 140—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 141—142 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata langha.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkek

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kél-előket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztárnál megüresedett számfejtői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Evi fizetés 1600 korona. Pályázhatnak iparosok is. A pályázati kérvények az ipartestületi jegyzőhöz nyújtandók be, s ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Pályázati határidő 1905. Október hó 2. délutáni 5 óráig. Később érkezett kérvényeket bírálat alá nem bocsátok.

Debrecen, 1905. Szeptember 26.

Zelinger Ede

ipartestületi betegsegélyző
pénztári elnök.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-a

használat mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Máyer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Csinosan berendezett

jó forgalmu fűszer üzlet
más vállalat miatt

sürgösen eladó

Értekezhetni lehet Móric-telep 20
szám.

A berendezés és a felszerelés
a háztulajdonosé azt nem kell
megvenni.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét mélyen leszállított áron

árusítjuk el. Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegek**

igen szép mintákban, melyek 3 frt. 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr.-ért kaphatók. Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél

DEBRECEN.

A legfinomabb
Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A szám-ölasszeg előleges bektüldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

„Hollandi gyomorcsseppek“

a legkitünőbb háziszser minden-nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárban

DEBRECEN, városházzal szemben.

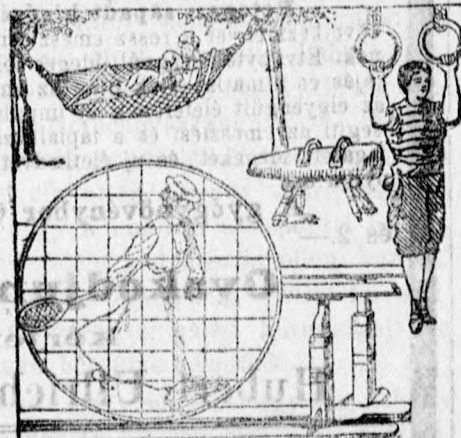
ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
EZEK MAGYARORSZÁG ÉS MELLÉKTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
TELEFON: 13-13. * Bürgyüzim: ELBSS SPST.
Szállítanak kitűnő minőségű Portland és Roman cementet a piaci áron ahul legkedvezőbb feltételek mellett.
ÉPÍTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRU-GYÁROK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK
Ez a vállalat az északkeleti és keleti cementgyártás legjelentősebb központja. A gyárakban készült cementek kiváló minőségűek és mindenféle építkezésre alkalmasak. A vállalatnak nagy mennyiségű készlet áll rendelkezésre, mely azonnal felhasználható. A vállalatnak nagy mennyiségű készlet áll rendelkezésre, mely azonnal felhasználható.

Kérjen prospektust!
Tiphus és hasonló járványok ellen a legbiztosabb óvszer a
NOXALL JR.

a jelenkor legtekélyesebb, legkitünőbb, a legolcsóbb és a legkisebb vízszűrője, mely az ivóvizet kristálytisztává és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Amerika, Angol, Belgium és Németországtól több százszor van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltehető.

Egy darab ára **K 22.50** használati utasítással.
Kapható:
AUERIGNAC-nál
Budapest, VIII., Kerepesi-út 11. sz.
Telefon 55-33.
a NOXALL JR magyarországi kizárólagos lerakata, valamint minden műszaki és jobb vaskereskedésben.
Nélkülözhetlen minden háztartásban.

Alapított 1878. Telefon 15-56.
Valódi angol

Tennis-játék

tornaeszköz, függőágy, korlátbáló, tekejáték, nettk, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megvásárolható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telép
BUDAPEST,
IV., Károly-utca, boltsz. 13.
(Központi városi épület) a Hajó-utca melletti utcában.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölköttek.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, II. Váci-utca 20. - HIRDETÉSI IRODA.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó **Idegbetegségekről és Gutattésről** szóló röpiratot **WEISZMANN ROMAN-tól**, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az **„EGYSZARVU“-hoz** címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Déje 10 és 20 fillér, minden további szó 3 fillér, vasnapi és hűtőkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli hirdetésekre pontosan válaszolni, ha a szükséges helyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„**Debrecen**“
telefon száma
412.

Virágnak
váltó selyem papír minden féle színben nagy- és kisformákban kapható Máriá-telep 20 sz. alatt.

Megbízható és szorgalmas ügynékök olyan vidékről, ahol a szőlő megterem és szőlőmiveléssel foglalkoznak és ahol filoxera pusztításait már megkezdte vagy pedig ahol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha címünket közlik Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.

Sírkoszorúból állandó nagyraktár a „Polgári” temetkezési intézetben Csapó-u. 28.

Utazók.
fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvény-társaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlatukat „K.R.” jellege alatt Debr. poste restante.

Kiadó
A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. év október 1-től. Tudakozóni Széchenyi-utca 6 szám alatt.

Gyönyörű újdonságok érkeztek!

Costume-szövetek

Női ruhaszövetek

Bluz-Szövetek

Ruha-és Bluz-selymek

Francia-Flanellek

és

Barchentekben,

Bosznay J. és Társa

nőidivat áruházában

DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

PLASZTIKUS

Képző termetet minden hölgy nyerhet, ha csakis mérték után készített mellfűzőt használ.

Hölgyek óvakodjanak a gyárilag előállított fűzők használatától, mert ezek a legnagyobb mértékben ártalmasak a szervezetre, míg ellenben a mérték szerinti készítésű mellfűzők az egészségnek megóvása céljából orvosilag is ajánlatnak.

A legjobb egészségi fűzők készítője.

Piac-u. 42. sz.

Goldstein Karolin.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér

„Répáti” gyógysavanyúvizet
Magyarország giesshüblje!!
Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Répáti” gyógyvizet üveggel együtt **32 fillér**
üvegeket visszavesszük: **12 „**
1/2 lt. „Répáti” gyógyvizet üveggel együtt **23 fillér**
üvegeket visszavesszük: **7 „**

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1.
Telefon 332.

!Gyomorbajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorbajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomor fájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Ez a gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vércépződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csirájában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, csömör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehézszerű használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, szív dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pfortader módszerrel a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bányadrág, mindmegannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vércépződésnek s a máj beteges állapotának. Etvénytalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjék után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vércépződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Óvakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nyedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erögyökér, ehaimus gyökér a 10.0.

Gsászari és királyi műasztalosok. kárpitosok és diszitök

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.